

Ціни на електроенергію в Європі зростають

Європа стикається з ризиком виникнення ще одного ефекту енергетичного доміно, подібного до того, який стався взимку 2016-17 років, що призвело до стрибка вартості електроенергії.

У грудні 2021 року французька EDF заявила, що чотири ядерні реактори будуть змушені зупинитися через аварійне технічне обслуговування, що призвело до зниження потужності електроенергетичної системи країни до середини січня. Франція довгий час була нетто-експортером електроенергії в Європі, але наразі вона потребує більшого імпорту для задоволення внутрішнього попиту. У грудні 11,8 гігават електроенергії було імпортовано до Франції з Німеччини та Бельгії, що вже є «червоним прапором». Ціна на електроенергію в Польщі на ринку на добу вперед зросла на 110 відсотків до 344 євро за МВт-год того ж дня.

Зміна позиції Франції в європейській електромережі підвищила ризик ефекту доміно, оскільки в результаті цього переміщення інші країни стикаються зі зниженням імпорту та вищими витратами. Це сталося взимку 2016-17 років, коли численні атомні блоки у Франції були виведені з ладу, але це може повторитися і сьогодні, коли витрати на електроенергію та газ вже захмарні.

Згідно з даними національних енергетичних ринків та європейської платформи EEX, оптові ціни на електроенергію досягли нових максимумів. У певний момент ціна у Франції, Німеччині, Нідерландах, Бельгії, Швейцарії, Австрії, Словенії, Хорватії, Угорщині, Італії та Словаччині становила понад 400 євро за МВт-год. Болгарія та Греція мають найнижчу ціну серед країн, на яких працює платформа Energy Live, – 342 євро. Ціна за МВт-год у Сербії становить 396 євро, а в Румунії – 395 євро.

Найбільшою причиною зростання цін на електроенергію є природний газ. Близько 80% збільшення припадає на газ, а решта 20% пов'язані із зростанням цін на CO₂, що підкреслює актуальність обсягу газу в європейських підземних сховищах. Протягом літа рівні не були повністю заповнені. Завантаження потужностей зимового сховища досягло піку на рівні 67,5% 1 грудня і з тих пір впало нижче 60%, що зазвичай досягається в січні. Якщо зима дуже сувора, запаси можуть впасти до небезпечно низького рівня до лютого або березня. Схоже, енергетичний ринок врахував це, оскільки контракти на електроенергію на місяць вперед у таких ключових країнах, як Німеччина та Франція у лютому вищі, ніж у січні.

Середня ціна на електроенергію побутового споживача в Європі в 2020 році становила 21,26 центів за кіловат-годину (центи/кВт-год), що на 13% більше, ніж середня ціна 18,8 центів/кВт-год десять років тому. У Великобританії (39 відсотків) і Греції (36 відсотків) найбільше зросли витрати за цей період. В Угорщині (-33%) та Норвегії (-28%) спостерігалось найбільше зниження цін на електроенергію для домашніх господарств. У період з 2019 по 2020 рік тарифи на електроенергію зросли на 13,6% у Литві та на 12,9% у Польщі через зростання витрат на електроенергію. У Нідерландах спостерігалось найбільше відсоткове падіння цін (-31,0 відсотка), в основному через зниження податків. Зниження цін здебільшого було обумовлено зниженням вартості енергоносіїв у Латвії, Словенії та Швеції.

Кілька років поспіль у Німеччині (30,34 цента) та Данії (28,33) спостерігалися найвищі показники електроенергії для домогосподарств у Європі. Вартість кіловат-години у цих країнах більш ніж утричі вища, ніж у Болгарії (9,97 центів). Бельгія (27,92 цента) та Ірландія (24,13 цента) змагаються за третє та четверте місця в рейтингу цін відповідно. Іспанія з 22,39 центів за кіловат-годину на п'ятій позиції.

На ціни на енергоносії в ЄС впливають різноманітні фактори, такі як геополітичне положення,

- [Головна](#)
- [Напрямки енергозбереження](#)
- [Альтернативна енергетика](#)
- [Екологія](#)

Ціни на електроенергію в Європі зростають

Published on PATRIOT-NRG Міжнародний портал з енергозбереження (<https://patriot-nrg.com>)

податки, плата за мережу та екологічні витрати. Протягом останніх десяти років ціни на закупівлю та постачання електроенергії (витрати на мережу) в Європі залишалися стабільними. Середній показник зріс з 12,3 центів за кВт-год у 2010 році до 12,7 центів зараз.

Найбільш істотну різницю складають податки та збори. Їхня частка ринку поступово збільшувалася з 25,6% у 2011 році до 40,3% у 2020 році. Ці показники сильно відрізняються в залежності від країни: у Данії – 66%, а в Німеччині – 53%. У Нідерландах найнижча ставка податку (3,4%) завдяки схемі повернення. Мальта також знаходиться в нижній частині податкової шкали з податковою ставкою лише 6%. ПДВ коливається від 4,8% на Мальті до 21,2% в Угорщині, при цьому в середньому по ЄС становить 15,5% від усієї ціни.

З 2010 року ціни на електроенергію зросли практично в кожній європейській країні. Однак існують значні відмінності в сумі грошей, доступних для витрати на додаток до ціни за кіловат-годину. Вигадана валюта PPS, або стандарт купівельної спроможності, використовується для кращого європейського порівняння. Інші міркування враховуються при перетворенні валового внутрішнього виробництва країни на душу населення в стандарти купівельної спроможності (СКС).

Згідно з європейськими показниками цін на електроенергію, німецькі та датські сім'ї витрачають найбільше, а болгарки – найменше. Однак, якщо витрати виміряти за купівельною спроможністю, найдорожча електроенергія в Хорватії, за нею йдуть Румунія та Польща. Німеччина посідає шосте місце. Найдешевшу електроенергію в Європі за купівельною спроможністю мають Люксембург, Нідерланди та Великобританія.

URL джерела: <https://patriot-nrg.com/uk/content/ciny-na-elektroenergiyu-v-yevropi-zrostayut>